

عنوان مقاله:

ریخت شناسی ظروف سفالین ماکولات

محل انتشار:

دوفصلنامه هنرهای صناعی ایران، دوره 4، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

ثریا نجفی - کارشناس ارشد هنر اسلامی، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران

خلاصه مقاله:

بحث ریخت شناسی یکی از مباحث مهم در شناخت سفالینه های ایرانی است. برخی از تولیدات سفالین ایران از جمله ظروف ماکولات از این منظر جزء آثار شاخص ایرانی است. آثار بررسی شده در این تحقیق از تاریخ هزاره اول پیش از میلاد تا قرن یازدهم هجری را شامل می شوند. قدمت آثار دریافت شده نشان می دهد که این ظروف یکی از تولیدات کهن سفالگری ایران بوده است. منطقه شرق ایران در سده دوم هجری و کاشان و گرگان نیز در سده ششم و هفتم هجری از مهم ترین مراکز تولید بوده اند. ظروف ماکولات را می توان جزء ظروف درباری برشمرد؛ چراکه اغلب در سرای امیران دوره سلجوقی رواج داشته است. گستره جغرافیایی این ظروف شامل کشورهایی چون ایران، ترکیه، سوریه و مصر بوده است. بیشترین آثار موجود متعلق به ایران در دوره اسلامی است. این پژوهش به روش توصیفی و تحلیلی انجام شده و روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای و میدانی است. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که وجه تمایز ظروف سفالین ماکولات با سایر ظروف، فنون ساخت این ظروف است. این نوع سفالینه ها، به شیوه قالبی و به دو صورت یک پوسته و دوپوسته ساخته می شده است. فرم ظاهری این سفالینه ها به شکل ظروفی است با تعدادی گودی همسان که در ترکیبی متمرکز و متقارن در کنار هم قرار گرفته اند. این گودی ها معمولا هفت تایی و به شکل مدور هستند. داخل این گودی ها معمولا خوراکی هایی قرار می داده اند. در متون فارسی اغلب این ظروف با نام ظروف ماکولات و ظروف هفت سین معرفی شده اند. در متون غربی نیز اغلب با نام ظروف شیرینی خوری معرفی شده اند. تعدد نظرات در خصوص این نوع از ظروف بسیار مشهود است و گاه به سبب کاربردهایی که برای آن ارائه می شود، درست می نماید. در این پژوهش از عنوان ظروف ماکولات استفاده شده است؛ در واقع این عنوان دربردارنده مفهوم جامعی از نام های مطرح شده در منابع متعدد، به جهت کاربردی است.

کلمات کلیدی:

ظروف ماکولات، دوپوسته، یک پوسته، ظرف قالبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1494958>

